

هه ئېژاردە يەك لە شیعەرەكانی
شیرکو بیکەس
مەبەتە ئێمە ۱ مەبەتە ئێمە ۲ ۳
"بەدخەتە ئێمە ۴"

وەرگیڕانی لە کوردییەوه بو سریانى

د. هاوژین صلیوه

بەدخەتە ئێمە ۱ مەبەتە ئێمە ۲ مەبەتە ئێمە ۳
د. "ئەوه بێ بەدخەتە"

- ناوی کتیب: هه‌ئێزاردهیه‌ک له شیعره‌کانی شیرکو بیکه‌س.

هه‌تێنێ 2 مێ مه‌سه‌تێنێ 2 د "بهدحه‌ 2 جه"

- وه‌رگیرانی له کوردییه‌وه بو‌ سریان: د. هاوژین صلیوه.

هه‌تێنێ 2 مێ لیکنه‌ مه‌هه‌تێنێ 2 لیکنه‌ مه‌هه‌تێنێ 2 د.

"شه‌وه‌ج و کبێن"

- دیزاین: فازیل شه‌ورۆ.

- چاپ: چاپخانه‌ی شه‌هاب - هه‌ولێر.

- سالی چاپ: 2015

- تیراژ: (500)

- له به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه‌ گشتیه‌کان، ژماره‌ی سپاردنی

() ی سالی (2015) ی پێدراوه.

هه ئېژاردەيەك ئە شىعرەكانى
شىركۆ بىكەس

مىلتىڭىم مىم مەتەتتىڭىم د
"بىدخە بى جە"

پيشهكى

د. ھاوژين صليوه

وهرگيران تاكه ھۆكاري ئاشنابوونه بهئەدەب و كلتوووری نەتەوھەكان، لەنيو ميلەتی كورددا يەكەم وەرگير (خانەى قوبادى) يە (۱۶۷۲-۱۷۵۴)، كە خەسرەوشيرینی نيزامی گەنجەوى لە زمانى فارسىيەو وەرگيرپراوئەتە سەر زمانى كوردى، سەبارەت بە وەرگيرانى تىكست لە زمانى سريانى بۆ زمانى عەرەبى و بەپيچەوانەشەو، ئەوا وەرگيرپەرە (سريانى) يەكان پيشەنگى ئەم بوارە بوون، كە لە سالانى (۸۵۷)ى لەدايك بوون، كارى پاچقەكردنيان ئەنجام داو، بەتايبەتى: (حەنين ئيبين ئيسحاق)، كە سەرۆكى (دام و دەزگای حيكمە) بوو، ھەر وەھا (يۆحەنا ماساويە)، (ئيبين ماساويە)، (ئيسحاقى كورى حەنين)، (حبیش)ى كچەزای حەنين، رۆئيان ھەبوو لەم بوارەدا، بەتايبەتى (حەنين) كە پزىشكى (خەليفە مەئمون) بوو، كۆمەلئى كتيبى لە زمانى گريكييەو پاچقەكردۆتە سەر زمانى سريانى، گرنگترين كتيب، كتيبى (ھيرمۆنۆتيكا)ى ئەرستۆ بوو، كە دواتر (ئيسحاق)ى كورى وەرگيرپرايە سەر زمانى عەرەبى.

سه‌بارەت بە وەرگێڕان لە زمانی کوردییەوه بۆ زمانی سریانی و بەپێچەوانەشەوه، من یەگەم کتێبەم لە زمانی سریانییەوه بۆ زمانی کوردی وەرگێڕاوه بەناوی (خوشکە نەسیمۆ)، کە کۆمەڵەی حیکایەت بوو لە ساڵی (۲۰۱۲) لە ئینستیتیوتی کەلەپووری کورد چاپکرا، ئەم هەلبژاردە شیعرییە شێرکۆبیکیە یەگەم کارە کە لە زمانی کوردییەوه وەرم گێراوەتە سەر زمانی سریانی، بە زمانی کوردی و سریانی دەقەکانم خستۆتە روو بۆئەوێ خۆینەر بتوانی بەراوردی هەردوو دەقەکە بکات، یا گەر خۆینەریکی کوردزمانیش ئەم کتێبە بکەوێتە بەردەست لێی بێبەش نەبێت و وەك هەلبژاردەیهکی پۆستەرە شیعەرەکانی (شێرکۆ بیکیەس) چێژی خۆی لێوەرگیری، لە کۆتای کتێبەکەدا کورتە یانێ خۆم و (شێرکۆبیکیەس)م خستۆتەرۆو لەگەڵ فەرھەنگۆکیکی پێویست بۆ خستنه رووی کۆمەڵەی وشە کوردی و سریانی. لەم وەرگێڕانەشدا هەوێکی زۆرم داوه بنەمای خەیاڵ و وێنە و موسیقای شیعەرەکان بپاریزم.

סודות

ד. "אם ובי אלכין"

בדומה ל בלש אש 20000 בדומה ל לבדל 20000 דומה ל
הבדלה 20000 דומה ל 20000. הנה נחזק סודות אש
מבדלת בדומה ל בלש חב סודות (1672-1754), ד
מבדלת (הנהגה אבדלת) ד סודות אבדלת
ליתן דומה ל ליתן סודות.

20000 ליתן לבדל דומה ל ליתן סודות
ליתן דומה ל אש מבדלת בדומה ל
מבדלת סודות ד (857), חידוש אבדלת
דומה ל אבדלת: (סודות ד אבדלת),

דומה ל סודות דומה ל דומה ל, 20000 אש
(מבדלת אבדלת), הנהגה (מבדלת), 20000 ד
מבדלת, (מבדלת) ד (מבדלת) 20000 אש ד אבדלת

که هاتوو چۆت به بهردهمی منا ئەکرد

گویم لیئەبوو

که مان ئەکهوتە لیدان و

ئەشم بینی مەمکه کانت

ورد ورد سهمايان بو ئەکرد.

۱- (جۆن)

جۆن دیند جۆن، وکەدێ

مده لیلج تیزدج،
تیزنه ۱۵۱۵ ۵۱۵۱۵ ۱۵۱۵ ۱۵۱۵
تیمیک ۱۵۱۵
تیز جیم ۱۵۱۵
۵۱۵۱۵ ۱۵۱۵ ۱۵۱۵
تیز تیز ۱۵۱۵ ۱۵۱۵.

۲- (سهر)

له په نجره ی ژوریکه وه

کچیکي جوان..

له په رژینی باخیکه وه

باوهدنی گول..

له گیرفانی

کراسه که ی منیشه وه

قەلەمەكەم،
سەريان ھىنايە دەرەوہ
كچەكە بۇ
دۇخوازەكەي،
گولەكان بۇ مندالەكان،
قەلەمەكەشم بۇ شيعرى
تا پىكەوہ
ويىنەي ھەر ھەموويان بگرى.

۲ - (دُتْ)

مىچ فۇتەس دۇبىجۇ دىسۇ دىلنۇ
سۇ دى تۇنۇ سلبىجۇ
مىچ سەسەنۇ دىسۇ دىبىجۇ
سۇ سۇنۇ دەقۇدۇ
مىچ بىت دىتەسەب
بىلمىب
دەسە جە فلەبىسە

اَنجَ حُدُّنْ
اَنهَ دَمْبَلَكَلَنْهَ
اَمَ فَوْدِجْ لَنْلُوكَهَ
بَلْمَبْ اَنَ بِنَجْ مَبْسَدْ
اَبَلْ حَسْدِجْ
رَهْذَنْ دَمَلَهْ اَبْخَلْهَ

۳- (وینہیہک)

چوار مندالی ..
تورك و فارس و
عەرمب و كورد
به هەر چواریان
وینہی پیاویکیان دروستکرد،
یهگهه: سهری
دووهم: دهستی
سیهم: لهشی و قاجهگانی
چوارهم: چهکی

کرده شانی.

۳- (۲۸۵)

بَدَنُ نَدَبِ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ

حَبِ حَلَبِ

۲ هَدَنُ دَبِنُ دَبِنُ دَبِنُ دَبِنُ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ: دَبِنُ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ: دَبِنُ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ: هَدَنُ هَدَنُ

۸ هَدَنُ هَفَدَنُ: هَدَنُ

٤- (کتفه)

بند نعلان حذیون
ذقن دهنه به دیکن
دخسڈن دبنصصه بتبٹن
دحذبن ۱ کيسله
بببب بببب
بببب بببب
هتخذ اتخري
اتم بخدهم
بببب کتفه.

۵- (خاك)

دهستم برد بو چلّی دار

له تاو ئازار لق داچلهكى

كه دهستم برد بو لقهكه

ناوقهدى دار

كهوته هاوار

كه باوهشم كرد به قهه دا

خاك له ريبه وه له ژير پيم دا

بهرد نالاندى،

ئه جارهيان كه دانه وييم

خولم هه لگرت

گشت كوردستانم زريكانى.

۶- (كۆپەيەك)

كۆپەيەك فوى لە ئاگرى خۆى دەکرد
تا خامۆشى كا،
چونكه بينى ماريكى سر ديت و
ئەيەوى لە پائيا پەپكە بخوا.

٦- (بنڊ مہڙو، وکھڙو)

بنڊ مہڙو، وکھڙو ۽ ٻين ٻين لکڻين
۽ ٻين ٻين،
مھڙو ۽ ٻين ٻين ٻين ٻين
ٻين ٻين ٻين ٻين

٧- (پھستي)

وهكو كهشتى بن كون تى بوو
تهماشای ئەم
دلەم ئەكەم
هەر ئاو ئەچیتە ناویەوهو
ئاو دەرئەدەم،
هەتا جامی له خەمی كۆن هەئەهینجەم
جامیكى تر خەمی تازه له جییه تی
ئا ئەم كهشتییه شیرزیه
نە ئەوهتا نقوم بیی
نە ئەوهتایش لەم گەرداوی شهوگاره دا
له رۆخیكدا لهنگەر بگری!

۷- (جەمەت ۱)

۱۰ هه هههههه ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 هههههه ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰
 ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰ ۱۰

۸- (په‌ند)

زۆر شت هه‌ن ژه‌نگ هه‌ل‌دینن و
 بیر نه‌چنه‌وه‌و
 دوایش نه‌مرن
 وه‌کو: تاج و

سهوله جان و
 تهختی ژیر پیی پادشاکان!
 زور شتی تری دنیاش ههن
 نارزین و
 بیرناچنه وهو
 ههرگیز نامرن
 وهکو: شه پقه و
 گوچانه که و
 پیلا وه که ی
 شارلی شاپلن.

۸- (جَبْدُ ۲)

جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲
 جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲
 جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲
 جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲
 جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲ جَبْدُ ۲

هَجَبْدُ، مَجْدُتْ، لَه حَذِبْ ۱۱ ۱۱
لَه دَهْدَه
هَلْ خَه، لَعْتْ
بِه لَه حَضَبْ ۱۱
دَهْبْدُ
هَلْ لَعْتْ
هَلْ لَعْتْ
دَهْدَه
دَهْدَه

۹- (نیشانه)

له دواى (مه‌سیح)
خاچ بوو به نیشانه‌ی دییان
ئهی بو شه‌هیدی کوردستان؟!
من نیشانه‌و

مه داليياى

سي دارهيك دروست ئەكەم

هەتا يەك يەك

بيدەن لە يەخەو بەرۆكتان.

۹- (بېج)

مخەژدە مەبەشە

كەبەشە مەبەشە بېج ۱۸ مەبەشە،

۱۸ ۱۸ مەبەشە ۱۹ مەبەشە،

ئەبەشە

مەبەشە

مەبەشە ۱۸ مەبەشە

28 دېنېج سېنېج مەنەجە مەنەلەنە كەنەدەجە

۱۰- (گوارەت شپېرەيى مەنە)

گوارەت شپېرەيى مەنە و
ملوانكەكەت ئارەزووم و
تەيرى سەر بلووز ھۆنراووم.
بە گوچكەتا ھە ئاسراوم و
بە گەردنتەو ھە رەم دى و
لە سەر سىنەت ھە ئفرىوم !

۱۰- (نیلتنجی لے ڈھپے دیجیلم)

نیلتنجی لے ڈھپے دیجیلم
ایڈڈنجی لہنجا دیکی
فڈنڈ ڈنڈا دیلہ وچہ جسڈیلہ
کچہ نچنجا مکہ لکیم
یہ کچہ فبڈنجا یوڈوم

هذبت نچڊڊج ڪڏسپيم!

۱۱- (مالي شيعري جوان)

مالي شيعري جوان
وهڪ هيٺانهي سهر دارته لي
حاجي لهق لهق جارن
که مپونه ته وه !

۱۱- (بجہ فہمڈۂ فہمڈۂ)

بجہ فہمڈۂ فہمڈۂ
فہمڈۂ فہمڈۂ فہمڈۂ فہمڈۂ
فہمڈۂ فہمڈۂ فہمڈۂ فہمڈۂ
فہمڈۂ فہمڈۂ!

۱۲- (من دنیام)

من دنیام ئەگە غەدرمان لێنەکری،

نۆبلی خوا

لە خەلاتی مەرگەسات و بی کەسیدا

هەر ئەو کورده وەریدەگری !

۱۲- (نئے صوبہ اُردھ میں)

نئے صوبہ اُردھ میں یہ نئے ضلع
بہاول آباد
کے عہدے دیئے گئے ہیں
اور وہ وہاں منتقل ہوئے۔

۱۳- (لەو بیابانەى خوارەوہ)

لەو بیابانەى خوارەوہ

لە ھەر جیپەك ھیلەكى خۆل

بییژنەوہ،

لەسەر كۆزەرەى ھیلەكدا

ئەبى ھەر وردە نینۆكى پەنجەپەك و

یان وردە ئیسكى لۆلاقى

كوردیكى تیا بدۆزنەوہ !

۱۳- (میں ختنہ ۲ دلچسپ)

میں ختنہ ۲ دلچسپ
میں جا دہم ۲ بند ۲ ہڈی ۲ خور
میں
ذی ۲ ہڈی
ہو بند ۲ فقہ ۲ دلچسپ ۲
میں ختنہ ۲ ختنہ ۲
دیں ہڈی ۲ ختنہ ۲!

۱۴- (لہ پاییزدا)

رپوژی سهرم کرد به بیژنگ

رپوژی ههقم له بیژنگدا

بهقهدهریهك

رهنگهکانی ژنم هیناو

رهنگهکانی پیاوم هیناو

تیكه ئم کرد..

به یهگهوه بیژامنهوهو

سهرم سووراو سهرم سوورا

لهدوایدا

ئهوهی رژییه خوارهوه

ههر پیاو بردی و ههر پیاو خواردی

ئهوهی له سه‌ریش مایه‌وهو له بیژنگدا

به ژن برا!

۱۴- (هتقننا)

لەم بەرەوه من چەند دەنکی
 لە بروسکی سەرنجدانم
 گرتە بەژنی ژنە هەورئ
 بەری کەوت و
 لەپاش تۆزئ لەناو هۆلدا بوو بە باران !
 لەوبەرەوه ئەو چەند تیلماسکی لە تەم و
 چەند گەلایە لە هەناسە ی زەردباوی خۆی تیگرتەم و
 بەرم کەوت و ئەمجارەیان هەر ئان و سات
 لە ناو هۆلدا بوو بە خەزان !

۱۵- (یە ٢٠)

یە ٢٠ مەلە سەدەمە دێجێتە

مي يقظو دستوچي
 مي کب له به صاڻي د سڀڻا ججهڻا ڀڄي سڀڻا
 ميلا څڅو
 مڙوڻي څڅو ڇو ڀڄي څڅو (مڙو) ڀڄي مڙوڻي!
 مي ڀڄي مڙوڻي څڅو ڀڄي مڙوڻي څڅو ڀڄي مڙوڻي
 ڀڄي مڙوڻي څڅو ڀڄي مڙوڻي څڅو ڀڄي مڙوڻي
 څڅو
 ڀڄي مڙوڻي څڅو ڀڄي مڙوڻي څڅو
 څڅو مڙوڻي ڀڄي مڙوڻي!

۱۶- (پاييزي له شهرم)

پاييزي له کوچ

دارچنار شهرم ئەکات بەرووتی لەبەرچاوی پەرەسیلکە
خۆی لە گۆمەکەدا بشوات و پەرەسیلکەش ئەووی لە خەیاڵیا
نەبیت لەشی رووتە.

۱۶- (چەقنە ۲ مێ یجف)

چەقنە ۲ مێ سوەن

بَلْتَن دِ اِنْتَن دِ حَنِيك مِيح نِ اِنْتِن دِ
اِنْتِن دِ اِنْتِن دِ اِنْتِن دِ
نِ اِنْتِن دِ اِنْتِن دِ اِنْتِن دِ

۱۷- (من له رِي كزه بايكة وه)

بؤيه كه م جار خه زانم ناسي.

من به هوي خه زانه وه

بۆيەكەم جار تەنبايم ناسى.
لە رېي تەنبايىه وه غوربەت و
لە رېي غوربەتە وه عەشق و
لە رېي عەشقىشە وه شىعر

۱۷- (ئۇنى مىڭ ۱۰۰ دىن ۱۰۰۰ گىچە)

ئۇنى ۱۰۰ دىن ۱۰۰۰ گىچە
۱۰۰ مىڭ ۱۰۰۰ دىن ۱۰۰۰۰ گىچە

ئۇلار بىر قانچە كىشىلەر بىر بىرىگە
ئەيىبەت بىر قانچە كىشىلەر بىر بىرىگە
ئەيىبەت بىر قانچە كىشىلەر بىر بىرىگە
ئەيىبەت بىر قانچە كىشىلەر بىر بىرىگە.

۱۸- (مەيدانىك)

مەيدانىك و

مناره يەك و

دوكانىك،

لە مەيدانە كەدا بە تەنھا

ھەر (رەصافى) راوہ ستاودو

نە چۆتەوہ بۆ مالئوہ!

لە ناوقەدى منارەيشدا

بەتەھا مىلى ترساوى

كۆترە باريكەيەك ديارەو
يەك دوكانيش دەرابەى ھەلداوتەووەو
بە خەتتېكى گەورەو ناخۆش
لە ناوچەوانى نووسراوہ:
تابوت فرۆش.

۱۸- (فېخۇ)

- فېخۇ
ەفېخۇ
ەدەخۇ،
خۇە ۲، فېخۇ كسەدەس
(دۇغەب) دەھەبۇ
كېكەس ۲، بەلەس كېخۇ!
ەخۇە يەلۇ دەفېخۇ
يەلسەدەس فېخۇ ۲ دەبۇ بەنۇ، دېكە ۲ دەھەسۇنۇ
ەبۇ دەخۇنۇ دۇدۇتەس كېكە ۲ بەلەس

هَذِي ۲، دِهْتَن
سَبْد يَهْدِي دُنْ هَلْ جَهْدِي مَهْبِي
مِهْتَن دِي دِهْتَن دِهْتَن ۲.

۱۹- (دياريه كهت)

دياريه كهت بؤينباخي بوو
كه ئه يبه ستم و ئه ديينم
ئه گهر جاري
وا ري كه وي
په ستم كه م و تووره تكمه و
زوير بي
خوت هيچ نالييت و ناراميت
كه چي ئه و له جيبي دهستي تو
له ناو ملما ديته وه يهك
وهك بيه وي بمخنكي ني !

۱۹- (عجیب)

عجیب بند دیکھ آہ

ہمد آہیزہ وحشیہ

۲ بند آہ

آہی لسن

عجیب

عجیب

عجیب لہ عجیبہ یہ عجیبہ دہنہ

۲ دیکھ مچل بند

تہ فہدہ خہ لہ سچ

مخبر آہی حیکہ دیکھ!

۲۰- (هەر وهختی باخ)

هەر وهختی باخ
گوئی له خشه خشی گه لاوه ریوه کانی
ژیر خوئی بوو
ئینجا ئیتر له بهر خووه
ئه که ویتته ورته ورت و
گیرانه وهی به هاره کانی یادگار !.

٢٠- (حَبَدُ اِثْمٍ اِجْبَدُ)

حَبَدُ اِثْمٍ اِجْبَدُ
مَثَلُ اِثْمٍ اِجْبَدُ
اِسْبَدُ اِجْبَدُ
اِثْمُ اِثْمٍ اِجْبَدُ
يَمْبَدُ اِجْبَدُ
يَحْبَدُ اِجْبَدُ اِجْبَدُ اِجْبَدُ

۲۱- (ئەمشەو)

ئەمشەو ھەموو چىراكان ھەلكران و

كەچى مائەكەيشم ھەر تاريكە

بۇ نەگەپرايتەوہ ؟!

ئەمشۇ ھەموو چىراكانيش كوژاۋنەتەوہو

كەچى مائەكەيشم ھەر رووناكە.

ئەوہ تۆى گەپرايتەوہو ؟!

۲۱- (بَدَلِے)

بَدَلِے حَلِے لَمَقِے عِلْمِے سَهَلِے
هَجَلِے بَدَلِے حَلِے حَلِے
بَدَلِے لَمَقِے حَلِے حَلِے!
بَدَلِے حَلِے لَمَقِے حَلِے
هَجَلِے بَدَلِے حَلِے حَلِے
بَدَلِے لَمَقِے حَلِے حَلِے!

۲۲- (جاریکیان)

جاریکیان له جادهی

باریکی دهفتهرما

شیریکی سیاسی و شیریکی دلداریم

به یه کتر گهیشتن،

ئه مبینی:

یه که میان که ئه دوا

کلپه یه که له دهمی دههاته دهره وه،

دووهمیان تریفه ی مانگیکی ههنگوینی.

۲۲- (بند نهم)

بند نهم در بند نهم

۲۳- (شەویك)

شەویكى گەش و زیوین بوو

لەناكاوی

ملوانكه كه ی پچرایه وه!

ئیتەر هه موو له ژیر میژدا

بو دهنكه كانی ئەگه پراین.

من ئەمويست تهنها ئەو دهنكه بدۆزمه وه

كه ئەمبینی هه موو جارێ

له درزی نیوان مه مانی

ئهو دا ئەنوێ!

۲۳- (میر چیل)

سبڊ کيلڙ جڙسڙنڙ ههڙنڙ
مير چيل
يڙڙنڙ ههڙيلڙ
چلڙ ههڙسڙ ههڙيلڙ
يڙ جلفڙنڙ ڙڙڙڙ ههڙ
ڙڙڙڙ ههڙ ڙڙڙڙ جلفڙنڙ ههڙ
چلڙ ڙڙڙڙ ههڙ ههڙنڙ
چلڙ ههڙ ڙڙڙڙڙڙڙڙڙ ههڙ

۲۴- (نهڙنڙ)

رهنڱه ڙيڙر ڙولهمهو دوا

قهلمه کهم بهمه دست با
ئهو له جیی من شیعر دانئ،
رهنگه ئیتر بۆلهمه و دوا
هه رته نها با
ناونیشانی:
به فرو باران و
بلیسهی
عیشقی تازه م پی بزانی.

۲۴- (حله پیتسه بۆ)

شتیب میڭ دۆشەمەن ئۆزۈڭ
 ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە
 ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە
 شتیب میڭ دۆشەمەن ئۆزۈڭ
 ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە
 مەن ئۆزۈڭدە
 ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە
 ئۆزۈڭدە ئۆزۈڭدە

۲۵- (تاقىگە)

لەسەر شاخى ئاۋى دىل بوو
 رۆژ لەدۋاى رۆژ ئاۋى گىراو
 خەمى شىنى گەورە ئەبوو
 ھەتا جارى خەم تەقىيەوھو
 ئاۋى كۆيلە

دهرگای بهردینی شکان و

بهگورہات و

لہو بہرزہوہ

بازیکی داو

بوو بہ تافگہ !

۲۵- (بئلا)

ذیت نجد پجد ذئ مجئ ذئہبئ کبلم

بہمئ تجذ ہمئ مجئ جبمئ

ہبئئ ذئئ جب ذئہسہئ

ہولئ نجد ہملئ ہئئ کیملئ

ہمئئ ہجذئ

جذئئ ججفئ جس ججذیلئ

يەتتە ئىنە ئۇ
مىڭ ئات يىلە ئۇ
مىڭ يىلە
مەكتەپ ئۇلا !

۲۶- (لە كاتىكە)

دەستى چەپم ھەزى دەگرد،
وھك دەستى مندالى پۇشتەي،
دراوسىمان
سەعاتىكى تىابى ئەويش
ورپم ئەگرت
دايكم ناچار.. گازی ئەگرت
لە مەچەكم..
بە جىگەي -دان-

سه‌عاتیکی بوئه‌کردم
ئای..که دل خوشی ئه‌کردم.

۲۶- (سَئِه وَجَنَد)

بَدَد دِه‌فَلد دِیِب سَئِه
بِیغ دِیِب دِیِب دِیِب دِیِب
سَدَد سَئِه سَئِه
جَبَدَد دِیِب سَئِه
بِیغ دِیِب دِیِب سَئِه
دِه‌جَدَد دِیِب
سَئِه دِیِب سَئِه
سَئِه دِیِب سَئِه!

۲۷- (پیکهوه)

ئەو وەختەى شووشە

شەرابى شكا

دلى هيشوويك

بەدار ميوهوه

لەتاودا وەستا!

من چاوم لىبوو

كەمانجەيەك مرد

وەختى لە گەرووى

بائىندەيەكدا

نەغمەيەك كوژرا!

۲۸- (له باخیکدا)

ئەورۆژە پاییزم بینی

چووم بۆلای و

دانهویم و دەستم ماچکرد

پیموت: من هیچ جیاوازیتان ناکەم

بروا بکه

تۆیش دایکمی!

۲۸- (اِلهِ سِجِّدٍ اِجْتَدِ)

دَاوُدَ نَبِيًّا دِيَّانَتِنْدَه سِيَّوَلِب،

اِحْبَابِ اِهْ اِجْتَدِ اِهْ اِيَّوَلِب

اِهْ اِجْتَدِ اِهْ اِيَّوَلِب

فَدَمِهْ اِهْ اِهْ اِيَّوَلِب، اِهْ اِيَّوَلِب

اِهْ اِيَّوَلِب اِهْ اِيَّوَلِب

۲۹- (پروبار)

به لام وهختی هازه کردن
نه و خوئی هیچی نه بیستووه و
گشت دنیا ش گویی لیگرتووه
وهك (بتهوئن).

۲۹- (سُبْحِ اِنْدُا)

يَا حَبِيبِ اِنْدُا
يَا حَبِيبِ اِنْدُا
يَا حَبِيبِ اِنْدُا
يَا حَبِيبِ اِنْدُا

۳۰- (دوای بینینت)

ئەمشەو قەلەمەگەم نەنووست
ئەو ئەیویست شیعری بنووسی
ئەوئەندەى تۆ ئیسک سووک و
هیندەى چاوت چاوی گەشبى
بەلام رۆژ بۆوہو ئەو شیعەرە
هەر دەرئەگەوت
لە دواییدا بە ناکامی
لەسەر کاغەزىكى سپی
خەوی لیکەوت!

۳۰- (تاجذ سونجیج)

بذ کبیلز بللمب لذ دمیجیلز
لشە تلچلشەل بنب فبسدل ذلەه تلچل،
فلجەلجلم بکبذل لشل
ه لمل بختنلجلم بختنلش ذلشە ذل لشل
کبعللش بمل ذل ه لذل فبسدل
لذ کللللش
تاجذ لشل ذلشە لمل
ذل بنب بچذل ذل سەذل دمیجیلش.

۳۱- (نازانم چۆن)

باخىك ماچىكى نارد بو ئاو؟
لەو سەردەو، كە ماچەكە گەرايەو
سەرتاپاي بووبوو بە گەلاو
شىعەرى لىئە چۆرايەو!

۳۱- (ئىچىك)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۲- (ژنیك وتی)

ژنیك وتی:

لهسه ر بانى زیندانه کهم

که کوتره کهم بهرهللا کرد.

له گهڻ ٿو ڏا
په نجهه گانيشم هه ٿڦرين.
چاوم لڻيه
ٺيسته ٺهوان
يانزه ٺاوازي شين شينن و
گهيشتوننه ته ناو ڏئي
شيني خوداو
له وي ٺهڙين!

۳۲- (سڏ ٺجڏ ٺجڏ ٺجڏ)

سڏ ٺجڏ ٺجڏ ٺجڏ
ڏي ٺجڏ ڏي ٺجڏ
ٺه ٺجڏ ٺجڏ ٺجڏ

ه مینه ره تخبه فیدسه
ه بجه سه کب خله
ه دانه نه
ه سده هتته نه مبه مبه
ه مبه له لینه مبه نه نه نه
ه مبه نه نه نه

۳۳ - (چریکه)

به یانی زوو که هه تاو هات
لووتکه گانی له خه و هه ستان،
له وکاته دا من دهمیک بوو
مه لی شیعریکی نه نووستووم
له لووتکه وه هاتبو وه و

به بی و جان
له سهر به فری
په ره کاغزی به ردهم
ئه یچریکاند.

۳۳- (۲۰۲۱)

صه بخه بلان همه یصنه و ذصانه
ذنه دله ذنه می یصه یصله
می شه یذنه فذنه دینه فصدنه نه دصبخه
می له ذنه دله شه کسه
دنه طنه
ذنه دله ذنه دله ذنه
دجه صه
صو یصه شه

۳۴- (میرات)

که که و ئه مرئ

دوای خوئی بو شاخ

چه ند فاسپه یه ک به جی دیلی.

که هه نگ ئه مرئ

دوای خوئی بو شاخ

هه ندی ماچی شیرین شیرین

به جی دیلی.

که وه ختیکیش تاوس ئه مرئ

دوای خوئی هه ندی تیلی ره نگین

بو ناو گوئدان

به جی دیلی.

که وه ختیکیش ئاسک ئه مرئ

دوای خوئی هه ندی مسک به جی دیلی.

هه رکاتیکیش که من مردم

دوای خوّم بو ئیوهو کوردستان

هه‌ندی شیعری

نازدارو جوان

به‌جی دیلم.

۳۴- (سه‌ده‌تێ)

ده‌سه‌ یه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ته‌ده‌ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ته‌ده‌ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ده‌سه‌تێ

ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ته‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ (سه‌سه‌) ده‌سه‌تێ

سه‌ده‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ ده‌سه‌تێ

مَجْدُذْ لِحْتَبْ خَلْفِي هَئِى دِهْدِجَهْ
بِنْدَحْمُزْ مَسْدُزْ تَجَبْدُزْ هَئِىلِنْدُزْ مَحْتَبِي.

۳۵- (هيو)

ئەگەر ئەوینت باران بى
وا لەبەريا راوهستاوم.
ئەگەر ئەوینت ئاگرى
وا لەناويا هەلکورماوم.
ئەى ئەوینی کوردستانم
شيعرم ئەلى:
تا باران و ئاگر مابى
منيش ماوم!

۳۵- (۲ صوبہ)

۱۔ سہنجب میچڈڈ اٹھ ۲
مہمبڈڈ اٹھ ۱ صوبہ،
۲۔ سہنجب تھڈڈ اٹھ ۲
تجہ کلچر مہمبڈڈ اٹھ ۲،
اٹھ سہنجب دھبڈڈ اٹھ ۲
مہمبڈڈ اٹھ ۲:
اٹھ میچڈڈ اٹھ ۲ اٹھ ۲
اٹھ اٹھ اٹھ ۲!

۳۶- (پرسه)

بارانى مرد

ههتا سى رۆژ

زهوى پرسهيهكى گهورهى

له كىلگهيهكدا بۆ دانا.

ئوهوى كه له م پرسهيدا

له هه مووان زۆرتى گرياو

هه ئقرچانى له بهرچاو بوو:

بالندهى باخى گوندىكى راگوزراو بوو.

۳۶- (مەلۇن)

بىچ مېھنەت مېھنەت
تول مەلۇن مەلۇن
بۇلۇن بىچ مەلۇن بۇلۇن
تېخە سۇنۇن مەلۇن مەلۇن
مەلۇن تېخە بىچ مەلۇن
مېھنەت مەلۇن مەلۇن
مەلۇن مەلۇن مەلۇن مەلۇن
مەلۇن مەلۇن مەلۇن مەلۇن.

۳۷- (ژماردن)

ئەگەر توانىت، يەكە، يەكە
گەلای ئەو باخە بىزمىرى.

ئەگەر توانیت ھەرچى ماسى
گچكەو گەورەى
ئەو رووبارەى بەبەردەمتا تىئەپەرى
رېز ژمىركەى!
ئەگەر توانیت لەوھرزى كۆچى بالئەدى
بەرەوژوورو، بەرەو خواردا
بەرەو خوارو بەرەو ژووردا
يەكە، يەكە
مەل و بالئە بژمىرى.
ئەوا منىش بەلئىن ئەدەم
يەكە، يەكە
ھەرچى قوربانى ئەم خاكى
كوردستانە شىرىنەيە
بۆت بژمىرم!

۳۷ - (چىتئۇ)

ئەبۇبەكر

بختیاری دوشم خدشمن خنبه
 ه ۱۰۰ شومنج حله بهتی
 و خفتی ه دتی
 دوشم زده دتی و خفتی د حقیق می شدنج
 خنبه،
 ۱۰۰ شومنج هفت دتی فقتی
 د خفتی ه خفتی
 پنج پنج خنبه خنبه
 شوم دتی ففتی حقیق
 پنج پنج
 حله ففتی دده دده، سلجی
 خنبه!

هه ندى قوتكه
به فر زوتر كلتتهيان بو ئه چنى.
ئەو كلتتهيهى دوينى شهو كرديه سهرى
ئەو قوتكهيهى بهرامبهرم
به ره بهيان
ره شه با هات هه ئيوه شانده وهو داو. داو
له قاچى شاخه وهى ئالاندا!

۳۸- (جهه بئى ۲)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۹- (ئەگەر لەناو شیعەرەکانما)

ئەگەر لەناو شیعەرەکانما
گۆل دەرھاویژنە دەرەوہ
لەچوار وەرزی وەرزیکم ئەمری،
گەر یار بێننە دەرەوہ
دوانم ئەمرن،
گەر نان بێننە دەرەوہ
سیانم ئەمرن،
ئەگەر ئازادی بێننە دەرئ
سالم ئەمری و خوشم ئەمرم.

٤٠ - (ژیانم)

دوو شت کهم خایه نه بزهی

دهم و لیویان

وان له پیش چاو،

خۆشی من

خۆشی په پووله.

دوو شت خیرایه هه لچوونیان

به برشته گهوره بوونیان،

وان له بهر چاو

بالای خه م و

بالای لاولاو.

۴۰- (تبتب)

هذبه مبدتت لئ حطذعب نذفصنجه

حقبه هققجه

مذد نختبله

كيسه جب

هكيسه لئ دختت (فذسه بئله)

هذبه مبدتت يهكله جبذله

جبذله ذذعب

هذد نختبله

به صله ديصه لئ

هفه صله دله لئ.

پروفايلى شيركو بيكەس

يەككە لەشاعيرە ناسراوەکانى كورد، ناوى (شيركو فايق بيكەس) ە، كە بەشيركو بيكەس ناسراوە، لە (۲-۵-۱۹۴۰) لە سلیمانى لەدايك بوو، قوتابخانەى ئامادەيى پيشەسازى لە سلیمانى و بەغدا تەواوکردوو، لە تەمەنى بيست و چوار سالیدا دەبیتە پيشمەرگە، لە سالى (۱۹۵۶) يەكەم شيعرى بلاوکردۆتەو، لە سالى (۱۹۶۸) يەكەم ديوانە شيعرى بە ناوى (تريفى هەلبەست) چاپ کردوو، لە سالى (۱۹۷۰) لەگەڵ دەستەيهك بەياننامەى گروپى (روانگە) ي بلاوکردۆتەو، لە سالى (۱۹۸۸) لە خویندى پۆلەکانى ناوەندى لە ولاتە يەكگرتووەکانى ئەمريكاو كەنەدا، لاپەرەيهكى بۆتەرخان كراوو، وەك شاعيرى كوردى هاوچەرخ ناسيندراوو، لەهەمان سالییدا خەلاتى (تۆخولسكى) ئەدەبى لە ولاتى سوید پيپەشراوو، تاكو ئیستا نزيكەى چل ديوانە شيعرى بلاوکردۆتەو، دووكتيبيشى لەعەرەببیهو وەرگيپراو، تە سەر زمانى كوردى، لە سالى (۱۹۹۲) بوو بەوەزيرى رۆشنيرى حكومەتى هەريى كوردستان، لە (۸-۴-۲۰۱۳) بە نەخۆشى سەرەتان لەنەخۆشخانەى ولاتى سوید كۆچى دوايى كرد.

کذہ فیلد " پدھدہ پنجه "

بنج مہ فسدقہ پنجه مہدقہ پنجه د مہدقہ پنجه، پنجه پنجه پنجه پنجه
فیلد پنجه
1940/5/2 پنجه
پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه
د 24 پنجه
پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه
پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه
پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه پنجه
1988 پنجه پنجه

د. هاوژین صلیوه عیسا کهریم له سالی (۱- ۵- ۱۹۷۹) له گوندی ههرمۆتهی سهر به قهزای کۆیه له‌دایکبووه، سالانیکه به‌کاری توپژینه‌وهی ئەدهبیه‌وه خهریکه و تا ئیستا به دهیان لیکۆلینه‌وهی ئەدهبی و فیکری له رۆژنامه‌و گوڤاره‌کان بلا و کردۆته‌وه. سالی (۲۰۰۴) بروانامه‌ی به‌کالۆریۆسی له زمان و ئەدهبی کوردی به دهست هیناوه. سالی (۲۰۰۸) بروانامه‌ی ماسته‌رو سالی (۲۰۱۲) دکتۆرای له‌ئەدهبی کوردی به‌دهست هیناوه. له سالی (۲۰۱۰) خه‌لاتی یه‌که‌می لیکۆلینه‌وهی ئەدهبی له فیستیڤالی گه‌لاویژ به‌دهست هیناوه، له سالی (۲۰۱۲) له سه‌رئاستی ههریمی کوردستان له باره‌ی لیکۆلینه‌وهی ئەدهبی خه‌لاتی لای سالی به‌دهسته‌هیناوه. ئەندامی (یه‌کیتی نووسه‌رانی کورد) و (سه‌ندی‌کای رۆژنامه‌نووسانی کوردستان) و (بنکه‌ی روناکبیری گه‌لاویژ) و ئەندامی (یه‌کیتی نووسه‌ران و رۆژنامه‌نووسانی کلدان) ه، ئەندامی ده‌سته‌ی نووسه‌رانی رۆژنامه‌ی هه‌نگاوی نوێ بووه، ئەندامی ده‌سته‌ی نووسه‌رانی (گوڤاری که‌کۆن) ه، مامۆستاشه‌ له زانکۆی کۆیه. تا ئیستاش هه‌وت کتییی به‌چاپ گه‌یاندووه.

چە ئەوە "ئەلبە کەبێ جەبێ جەبێ"

فەرھەنگۆك - كۆھبەفە

سریانى	كوردى
كۆچ	كۆچ
دادگا	دادگا
كۆنگە	كۆنگە
نازدار	نازدار
چرىكە	چرىكە
زىندان	زىندان
نەغمە	نەغمە
بەگۆر	بەگۆر
ناونىشان	ناونىشان
بۆيسە	بۆيسە
دەنگە مروارى	دەنگە مروارى
شەقام	شەقام
وردەوردە	وردەوردە
پەنجەرە	پەنجەرە
پەرژىن	پەرژىن
چەك	چەك
پۆل	پۆل
قارە	قارە

چل	فهل
لق	فله
زریکاندی	یوهله
پهپکه خواردن	لله
دنیا	دله
باخچه	له
یه‌خه	وله
خه‌لات	هله
مه‌رگه‌سات	هله
پاییز	هله
رهنگ	له
ته‌م	له
کوچ	سه‌هله
کزه‌با	هله
خه‌تی نووسین	هله
وه‌ریو	یه‌له
یادگار	ده‌له
ده‌فته‌ر	له
له‌ناکاو	له‌هله
میژ	له‌هله
کوئله	له‌هله
بازدان	هله

پۆشته	ههبلان
كهو	ههبلان
مامز	ههبلان
وهرز	ههبلان
چۆرانهوه	ههبلان
قوربانى	ههبلان
داوداو	ههبلان-ههبلان
گون	ههبلان-ههبلان
تريفه	ههبلان-ههبلان

ناوەرۆك- الفهرست

صفحة	بايهت
۵	پيشهكى
۷	سەجەمۇن
۱۰	كەمانچە
۱۱	دۇنخۇن
۱۲	سەر
۱۳	دۇنخۇن
۱۴	ويىنەيەك
۱۵	خەبەردۇن
۱۶	پيانو
۱۷	قەنە
۱۸	خاك
۱۹	دۇنخۇن
۲۰	گۈلپەيەك
۲۱	جىبۇ سەدۇن، خەفدۇن
۲۲	پەستى
۲۳	خەبەردۇن
۲۴	پەند

۲۵	حَبْدٌ
۲۶	نیشانه
۲۷	قَبْجٌ
۲۸	گوارت شیرزهی منه
۲۹	بَلَقْتُمْ لَنَا دُجُبًا دَبْدَبًا
۳۰	مالی شیعی جوان
۳۱	حَبٌّ حَبْدٌ حَبْدٌ
۳۲	من دلتیام
۳۳	لَمَّا مَهْمًا حَبَّبٌ
۳۴	لهو بیابانهی خوارموه
۳۵	مِی حَبَّبٌ دَلَّ سَبٌ
۳۶	له پاییزدا
۳۷	حَبَّتْ حَبٌّ
۳۸	لهم بهرموه
۳۹	مِی لَمَّ حَبٌّ
۴۰	پاییزی له شهرم
۴۱	حَبَّتْ حَبٌّ مِی یَجْفٌ
۴۲	من له ریی کزه بایکوهه
۴۳	لَمَّا مِی دَهْدَنٌ دَبْدٌ قَسْفٌ
۴۴	مهیدانیک
۴۵	(حَبْدٌ)

٤٦	ديارييه كهت
٤٧	عججج
٤٨	ههروه ختئ باخ
٤٩	(حجج ائنه اججج)
٥٠	ئهمشه و
٥١	جج جج
٥٢	جارجكيان
٥٣	ججج ججج
٥٤	شهويك
٥٥	ججج ججج
٥٦	نهئني
٥٧	ججج ججججج
٥٨	تافكه
٥٩	ججج
٦٠	لهكاتيكه
٦١	ججج ججج
٦٢	بيكه وه
٦٣	جججججج
٦٤	لهباخيكا
٦٥	ججج ججججج
٦٦	رئوبار

٦٧	بج خذ
٦٨	دواى بينيت
٦٩	خذ سو بجد
٧٠	نازائم چؤن
٧١	أى يجلب
٧٢	ژنيك وتى
٧٣	سذ نجأ مخذ
٧٤	چريكه
٧٥	خذذ
٧٦	ميرات
٧٧	مبذأ
٧٨	هيوأ
٧٩	يمجد
٨٠	پرسه
٨١	هبأ
٨٢	ژماردن
٨٣	يئأ
٨٤	كلتته
٨٥	مهبأ
٨٦	ئهگهر لهناو شيعرهكانما
٨٧	يئ جئأ بسذ

۸۸	ژیانم
۸۹	مېتېب
۹۰	پروفايلى شېركو بېكەس كەدەفېل " بېدەنە بېجە "
۹۳	پروفايلى د. ھاوژين صليوه چەدەد " شەلېب كېلېنۇ جەبە "
۹۶	فەرھەنگۆك لېھەبەنە

سوپاس و پېزانين:

- بۇ مامۇستا فازىل شەورۇڭ كە دىزايىنى بەرگ و ناوۋەدى كىتئىبەكەى
كرد.
- بۇ مامۇستا نائل حەنا كە ھاوكارم بوو لەم پىرۇژەيەدا.
- بۇ كاك سۇران عەبدولپەرحمان (چاپخانەى شەهاب) كە بە
چاپكردنى كىتئىبەكە ماندوو بوو.

(لە سەر ئەرگى نووسەر چاپكراوۋە).